15.

DISPUTATIO JURIDICA

De

DONATIONIBUS INTER VIVOS ET MORTIS CAUSSA,

QUAM

σὺν θεῷ ἄνευ οὗ οὐδεὶς εὐτυχεῖ βροτῶν

SUB PRÆSIDIO

Clarissimi Consultissimiq; Viri

Dn. VALENTINI GVILIELMI FÖRSTERI J. U. DOCTORIS, ET IN ILLUSTRI VVITTEBERGENSIUM ATHENÆO ANTECESSORIS:

Pro viribus defendere conabitur.

XXV. *Martij.*

Horis locoq; consuetis.

HEINRICUS LUTZIUS, Belg. Pom.

WITTEBERGÆ
Ex Officina Ioh. Gormanni,
ANNO M. DC XII.

Donationum tractatus inter judicia Prætoria meritò collocatur, cum Prætor donationes semel perfectas tuetur & confirmat. VVesenb. in parat. num. 1. ff. de donationibus.

THESIS I.

DOnationem (*a*) definimus modum acquirendi juris civilis, quo donatario ex liberalitate dominium rei alienæ acquiritur. (*b*)

(a) *Dicta est κατ' ἀντίληξιν à dono, quasi dono datum, rapta à Græcis, qui δῶρον καὶ δωρεῖσθαι, id est, donum & donare dicunt. Hance derivationem Paulus non infima classis ICtus* in l. senatus 35. *§* donatio ff. de donat. mort. causs. *exprimit: cui meritò magis assurgimus, quam ut adsentiamus Varroni, qui deducit à Siculo δωτίνη.* lib. 4. de ling. lat. *vel Magno Scalig.* in suis conject. *reponenti δῶσ. VVesenb.* in parat. *ff.* n. 2. *Mozz.* de donat. tit. *1.* n. 2. *Mynsing.* n. 5. *Vult.* ad pr. n. 3. *Heig.* n. 2. *Borch.* n. 1. *& Dominus D. Valent. Guiliel. Forsterus, Præceptor meus plurimùm honorandus* lib. 2. Inst. disp. 10. th. *1.* (*b*) *§.* fin. l. de usu & habit. §. ult. de donat. & l. legitima 6. ff. de pactis juncta l. 35. §. fin. C. de don. *Gœd.* l. 23. n. 6. de V. S. *Cujac.* 10. observat. 28. *Donel.* 5. comm. 2. *Cont.* 1. disp. 12. *Arum.* exercit. 6. th. 12. *Diss. VVesenb.* in parat. ff. n. 2. *Mozz.* in tr. de donat. n. 9. *Coras.* in l. post contractum. n. 4 de donat. *Treutl.* volum. 2. disp. 19. th. 1. lit. C. *Bocer.* de donat. c. 1. n. 6. *Rectè quoq; si originem donationis remotam spectemus, Cujac. & VVesenb.* in parat. ff. n. 2. *Schneid. & Dd.* in *§.* 2. n. 3. *Heig.* ad pr. n. 1. *Mozz.* d. tract. de donat. n. 4. *Gomez.* tom. 2. var. resolut. c. 4. n. 1. *definiunt eandem liberalitatem, quæ nullo jure exercetur. An & contractus nomine venit; controvertitur. Negantium tuebimur partes, si donationem in se consideratam*

tiam spectemus. Nullum enim in donatione geritur negotium. 12.& l.14.ff.de precar.l.18.&22.hîc.l.33.§.1.C.de donat.mort. caus.l.26 & 46.ff. locati. l.5 §.4. ff.de donat.int.vir.& uxor. *Tum contractus efficacem producit obligationem.* l. Labeo 19.ff. de V.S.l.1.ff.de O.& A.l.17.C.de fid. instrum. *Sed in donatione nudo pacto inita, nulla est obligatio.* l. Arist. 19.ff. & l.35.§. ult. C. de donat. *Gæd.* de contrah. & comm. stipul. c.1.n.3. *Duar.* l.7.ff. de pactis. *Fachin.* l.7.c.75. *Diss. Clar.* lib.4.§.donatio. q.1. *Coras.* in l. post contractum. n.1. *VVesenb.* in parat. ff. n.2. *Cont.* 1. disp. 12. *Treutl.* volum. 2.disp.19.th.1.lit.a. *Niell.* disp. feud. 4. th.2. lit. d. *& alij quamplurimi, qui putant esse contractum, quod concedimus, quando stipulatio est adhibita.* l. ult. in fin. C. de pactis. l.17. in pr. C. de fide instrum. l. in omnibus. 55. ff. de O. & A.

Thesis II.

Definitionem donationis sequitur ejus divisio: Alia dicitur Absoluta: Alia Relata. (a). Hæc est Negotialis vel Conditionalis. (b) Negotialis fit inter vivos, ac ejus species sunt: Dos, Donatio ante Nuptias, Feudum, Precarium, Donatio Remuneratoria, & id genus aliæ (c) Conditionalis nominatur Donatio mortis caussa, Legatum & Fideicommissum. Eaq; fit cogitatione seu consideratione mortis, vel instantis, vel futuræ. (d).

(a) *Argum.* l.1. l.19. §.1. 5. & 6. l.34. ff. de donat. l.38. §.1. & 2. C. de morr. caus. donat. & l.1.3.5. C. de donat. quæ sub mod. l. inter 194. l. munus 214. ver. donat. ff. de V.S. *Boc.* d. tract. c.4. & seqq. *Mozz.* de divis. donat. n.5. *Gæd.* ad l.19. de V.S. *Cujac.* in D.& C. de donat. *Treutl.* volum. 2. disp. 19. th. 2. lit. 6. *Obrech.* disp. de etymol: defin. partit. & caus. effic. donat. simpl. th.15. *Hackelm.* disp. illustr. quæst. 19. th. 10. lit. c. (b) *Malè Hottom.* disp. de donat. *cui adstipulatur Giphanius in lect. ad rubr. ff. n. 32. in propriam seu relatam donationem uno*

nomine

nomine negocialis comprehendunt, *hujus autem quatuor esse modos.* 1. *si dies.* 2. *si conditio.* 3. *si caussa, sive praeterita, sive futura.* 4. *si modus adjectus sit donationi. Diversa sunt conditio & caussa, dies & modus: diversas itaq; constituunt species. Conditio & dies conditionalem.* l. 1. l. 2. §. 2. l. 18. §. 1. ff. de donat. l. 1. 2. & 3. C. de donat. quae sub mod. *Caussa & modus negotialem, quae speciem contractus habet.* d. t. C. de donat. qua sub mod. l. ult. C. de rerum permut. l. 19. & l. 34. ∫. 1. ff. de donat. (c) *Omnes caussam respiciunt futuram, sed sola remuneratoria praeteritam.* ∫. est & aliud 1. d. tit. l. fin. C. de donat. ante Nupt. *Novel.* 119. in pr. *Giphanius.* in lect. ad rubr. n. 24. *Clar.* ∫. donatio. q. 3. n. 1. & q. 32. n. 2. *Gail.* 2. observ. 40. n. 7. & 8. (d) l. 2. l. 31. ∫. 2. l. 35. ∫. 4. ff. de donat. mort. causs. ∫. 1. Inst. eod. tit. *Et nisi in mortis donatione fiat expressa mortis mentio, habetur pro donatione inter vivos, etiamsi quis, in extremis & articulo mortis constitutus donet.* l. Seia 42. ∫. 1. ff. de donat. mort. caus. *ubi Gothofr.* lit. o. *Schneid.* ∫. 1. n. 2. *Treutl.* volum. 2. disp. 19. th. 9. lit. a. *Hackel.* part. 6. disp. 6. th. 32. lit. a.

Thesis III.

Caussa efficiens donationis inter vivos sunt omnes, qui liberam rerum administrationem habent, (a) nec speciali juris dispositione prohibentur. (b) Mortis autem caussa sunt ij, qui activam testamenti factionem habent. (c)

(a) *Argum.* l. 7. in pr. ff. de donat. l. cum praetor. ff. de judic. & in l. in re mandata 21. C. mandati. *Wesenb.* in parat. ff. n. 4. *Mynsing. Schneid. & Dd.* in §. 2. Inst. h. t. *Ut igitur testari, caeterosq; contractus peragere: Ita & donare nequeunt furiosus, prodigus, pupillus, servus, filiusfamilias.* l. Modestinus 25. in fin. ff. de donat. l. is cui 6. ff. de V. O. l. pupillus 11. ff. de acquir. rer. dom. l. contra 25. §. si filius aut servus. ff. de pactis. l. filiusfamil. 7. in pr. ff. de donat. *Sed fallit, si is justa ratione motus donet.* d. l. filiusfamil. §. 1. *si pater consentiat.*

 l. 2.

l. 1. in pr. & l. in ædibus. 9. §. quod filiusfam. ff. eod. *si sit filius Senatoris, Ducis, Comitis.* d. l. filiusfam. §. nonnunquam *si habeat peculium castrense, vel quasi* d. l. filiusfam. §. fin. *Sed quid de minore pubere? Is res mobiles, si non habet curatorem, donare potest, sed fit demum irrevocabilis donatio, si major 25. annis factus eandem ratam habuerit.* l. 1, & 2. C. si major fact. rat. hab. l. pupillus 11. ff. de acquir. rer. dom. l. 3. C. de in integ. restit. *Mozz.* d. tract. n. 4. *Hackelm.* part. 6. disp. 6. th. 6. lit. a. *Immomobiles verò non, nisi interveniente Judicis decreto.* l. lex. quæ. 22. C. de administr. tut. *Duar.* ad tit. C. si advers. donat. *Menoch.* cons. 29. n. 14. *Obrech.* disp. de etym. defin. partit. & caus. effic. donat. simpl. th. 112. *vel juramento minoris spontaneo.* c. cum contingat. de jurejur. *Sichard.* ad Auth. sacramenta puberum C. si advers. vend. n. 14. *Treutl.* volum. 2. disp. 19. th. 3. lit. a. *Mulier de jure civili res paraphernales alienare potest & donare.* l. velles 6. C. de revoc. donat. l. hac lege 8. C. de pact. convent. *Dotales ne consentiente quidem marito, propter legis Iuliæ de fundo dotali prohibitionem.* l. constante 21. C. de donat. *Paul.* lib. 3. tit. 21. *Cujac.* lib. 7. observat. 23. *VVesenb.* in parat. ff. de fund. dotal. n. 7. *De jure Saxonum & Gallorum, cum in mariti tutela sit, uxori nihl bonorum donare permittitur.* Landrecht lib. 1. art. 31. & 45. *Tiraq.* de ll. connub. in fin. verb. contractus n. 58. *Fachs.* diff. 7. *Reinh.* de tutel. diff. 7. & 8. *Schneid.* ad §. 1. n. 18. *Virgines verò & viduæ auctore tutore, si quem habeant: aut absq; eo, si nullum habeant, rectè donant.* Landrecht. lib. 1. art. 45. *& Constit. Elect.* 15. part. 2. circa fin. *Zobel.* part. 2. diff. 28. n. 1. cum seqq. *VVesenb.* in parat. n. 4. de donat. *Hackelm.* part. 6. disp. 6. th. 7. lit. b. (b) *Affectionis gratia non tantum amicis & benemeritis, sed etiam ignotis & extraneis.* l. in extraneos 29. C. de donat. *præsentibus & absentibus.* l. non ambigi 6. l. absenti 10. ff. de donat. *ut tamen adhibeatur nuncius vel Epistola.* l. per interpositam 4. ff. de donat. l. quædam.

77. ff.

77. ff. de rei vindic. l. per servum 37. §. ult. ff. de acquir. rer. dom. *adultis & minoribus*. l. si quis 26. C. de donat. *honestis & inhonestis donari potest*. l. affectionis 5. l. donationis 31. ff. de donat. l. idem 4. §. sed quod meretrici. ff. de cond. ob turp. ca. *dummodo miles non sit, qui focariæ suæ donare prohibetur*. l. 2. & ibi gl. C. de donat. inter vir. & uxor. *Donatio quidem constante matrimonio inter virum & uxorem improbatur*. l. 1. & tot. tit. D. & C. de donat. int. vir. & uxor. *Cujac.* ad l. 4. ff. de jur. & fact. ignor. & ad l. quod uxor. 16. de acquir. poss. *Thesaur.* decis. 32. n. 1. *Gometz.* 2. variar. resol. c. 4. n. 23. *Gov.* 2. lect. 20. n. 2. *Clar.* lib. 4. §. don. q. 9. *Mozz.* de person. int. quas cadit. don. n. 31. *Boc.* c. 3. n. 11. *Fachin.* 3. controvers. 88. *Ut & inter patrem & filium in sacris paternis constitutum donatio non valet*. l. 25. C. de donat. inter vir. & uxor. l. cum de bonis 11. C. de donat. l. donationes 31. §. pater ff. eod. l. 2. in fin. ff. pro hered. l. 1. §. 1. ff. pro donat. l. in suis 11. ff. de lib. & posth. *Donel.* 9. comm. 5. *Gail.* 2. observat. 38. *Hottom.* ad l. cum de bonis 11. C. de donat. *Beust.* de jurejur. n. 118. *Reus.* cons. 8. n. 42. *Quarum tamen utraq; solo præmorientis donatoris silentio confirmatur*. l. 10. l. 14. l. 25. C. de donat. int. vir. & uxor. l. si inter 8. ff. de reb. dub. *Boc.* d. c. n. 7. *Cujac.* ad l. 2. ff. pro hæred. *Conn.* 7. comm. 11. n. 7. *Schneid.* ad §. 2. n. 59. *Obrech.* d. disputat. th. 213. *licet rei donatæ traditio nondum secuta, sed donandi tantum animo promissa sit*. l. 32. §. 18. l. 33. in pr. ff. de donat. int. vir. & uxor. l. 25. C. eod. *Novel.* 162. c. 1. *Coras.* 5. Misc. 1. n. 3. *Duar.* ad tit. de donat. inter vir & uxor. c. 6. *Vac.* declar. 57. n. 11. *Dominus Præses Valentinus Guilielmus Forsterus* lib. 2. disp. 10. th. 15. *Fab.* 2. conject. 8. *Diss. communiter. Dd.* per l. Pap. 23. de donat. int. vir & uxor. *Bald.* cons. 26. l. 1. *Mynsing.* 2. observat. 33. *Clar.* q. 9. n. 6. *Gom.* 2. resolut. 4. n. 23. *Mozz.* de pers. int. quas cad. post. donat. n. 19. *Sed an hujusmodi donationes jurisjurandi religione salventur, anceps est quæstio? Affirmativam, quæ ex*

canonum

canonum sententia usu recepta est, amplectimur. c. debitores 6. c. si vero 8. c. verum 15. & c. cum contingat. 28. de jurejurand. *Clar.* q. 8. n. 84. & q. 9. n. 34. *Gail.* lib. 2. observat. 40. n. 2. & observat. 126. n. 2. & 4. *Mynsing.* cent. 2. observ. 33. n. 5. *Vasq.* lib. 1. controvers. illust. c. 38. n. 4. *Borch.* c. 5. de pactis n. 77. *Fachin.* lib. 3. contr. cap. 71. & 81. *Treutl.* volum. 2. disp. 19. th. 4. lit. c. *Gæd.* de contr. & comm. stipul. c. 6. dict. 1. & seq. *Hackelman.* disp. illust. quæst. 19. th. 10. lit. f. *Diss. Bart. Bald. Salic. & Dd. alij, quorum rationes Gail.* d. observat. 40. *sub exactissimi examinis incudem revocat, revocatas enervat, enervatas reijcit. Cognata huic est quæstio: Num renumeratoria donatio jure sit inter patrem & filium valida? Affirmantibus subscribimus* per l. sed etsi §. consuluit. ff. de heredit. petit. l. Aquilius 27. ff. de donat. *Tiraq.* ad l. si unquàm, in verbo, donatione largitus, n. 20. C. de revoc. donat. *Clar.* q. 8. n. 2. *VVesenb.* in parat. ff. n. 4. *Gail.* d. observ. 38. n. 5. *Duar.* de donat. c. 8. n. 2. *Boc.* c. 8. n. 2. *Dominus D. Valent. Guiliel. Forsterus* lib. 2 disp. 10. th. 17. *Fach.* lib. 3. c. 74. *Diss. Pinel.* in l. 1. p. 3. n. 62. C. de bon. matern. *Obrech.* disp. de non mort. caus. relat. dom. th. 159. *Arum.* Exercit. 6. thes. 13. (c) *licet testamentum non faciat.* l. tam is 25. ff. de mort. caus. donat. *Excepto filiofamilias, qui quamvis factionem testamenti activam non habeat, etiamsi pater permittat.* l. qui in potestate 6. ff. de testam. *mortis tamen caussa donare potest, non minus quam reliquos privatorum contractus inire, si patris, in cujus potestate est, auctoritas & consensus interveniat.* d. l. tam is. §. 1. l. ubi autem 27. l. si mortis 29. cum l. seq. ff. de mort. caus. donat.

Thesis IV.

Materia sunt res omnes, tam corporales, quàm incorporales, (a) singulares & universales, sive præsentes, sive futuræ (b) dummodo sint in hominum commercio & dominio nostro subijci possunt. (c)

(a) L. arboribus 12. §. usufructuarius. ff. de usufructu. l. 1.

2. 3.

2. 3. & l. si quis argentū C. de donationib. l. 9. in pr. l. hoc jure 19. l. Aquilius 27. ff. eod. *Mozz.* de reb. quæ don. poss. *Schneid.* §. 2. n. 83. *Obrech.* disp. de mat. & form. donat. simpl. th. 4. *Treut.* vol. 2. disp. 19. th. 5. lit. a. (b) *modo non inofficiosè donationis querela reclamet, & libera testandi facultas sublata sit.* l. 8. C. de rev. donat. l. 5. C. de inoff. donat. l. si quis argentum. 35. §. sed et si quoq;. & §. ult. C. de donat. l. 12. ad l. Falcid. l. nomen. 4. C. quæ res pign. obl. *Coras.* lib. 6. Misc. 17. *Vaud.* 1. variar. quæst. q. 31. *Boc.* c. 3. n. 13. *Treutl.* volum. 2. disp. 19. th. 5. lit. d. *Dominus Præcept. Valent. Guiltel. Forsterus.* lib. 2. disp. 10. th. 13. *Niel.* disp. 5. th. 8. lit. a. *Hæn.* disp. 6. controvers. 18. *Diss. Dd. communiter* in l. stipulatio hoc modo concepta. ff. de V. O. & l. ult. C. de pactis. *Clar.* q. 9. n. 19 *Schneid.* §. 2. n. 86. & seqq. *Mozz.* colum. 2. n. 6. *Bronch.* cent. 3. assert. 71. *Olem.* disp. 12. n. 2. & 3. in object. & resolut. *An donatione universitatis nomina debitorum, jura & actiones veniant, ambigitur? Affirmantibus adhæremus.* per l. bonorum 49. ff. de V. S. l. si legatus 30. §. si quis ad SS. Trebel. l. 1. §. 1. ff. quor. bonor. l. item veniunt. 20. §. ait Senatus. ff. de petit. hered. l. 1. in fin. l. penult. & l. ult. C. de bon. vac. *Gothofr.* in d. l. 30. ad SS. Trebel. *Obrech.* disp. de mat. & form. donat. simpl. th. 9. *Gæd.* ad l. bonorum 49. n. 14. *Diss. Pinel.* ad rubr. C. de bonis maternis part. 1. n. 25. *Gail.* 2. observat. 11. n. 10. *Menoch.* vol. 1. cons. 47. n. 2. (c) L. in ædibus 9. §. fin. ff. de donat. l. si filius 14. C. eod. l. traditio 20. ff. de acquir. rer. dom. l. nemo 54. de R. I. l. 1. ver. donarc. ff. de bon. maternis. l. 2. C. de usucap. pro donat. l. 5. C. de furtis. *VVesenb.* in parat. ff. n. 7. *Schneid* in fin. n. 94. *Cujac.* l. 3. pro don. *Illa hujus loci sunt: An Emphyteuta, Emphyteusin, Vasallus Feudum sine novo domini consensu donare possint? In Emphyteuta, affirmativam communi Interpp. calculo sequimur.* l. 219. ff. de V. S. l. si domus. §. fin. ff. de legat. 1. l. 1. C. de fund. patrim. *Coras.* in l. servitutes prædorum 3. n. 24. & seq. de servit. *Donel.*

lib.9.comm.c.14.*Gœd.*ad l.219.n.3. & seqq. ff. de V. S. *Conn.* 7. comm.c.12.n.10. *Gail.* lib. 2.observ.25.n.6. *Dominus D.Valent. Guiliel. Forsterus* lib. 2. disp. 10. th. 12. *Borch.* de feudis cap.3.n.. 43. *Bronch.* cent. I. assert 80. *Arum.* exercit. 14. disp.15. *Hackel.* disp. illust. quæst.29.th.13.lit.c. *Diss. Bart.* in l. si domus. §. fin. n.2. de legat 1. *Sichard.* ad l.3. n.19. C. de jure emph. *Fachin.* lib. 3.controver. c. 97, & lib.6. contr.c. 98. *Treutl.* volum. 2. disp. 19 th.5. lit. c. *Hæn.* disp. 6. th.19. *In Vasallo verò negativa est verior*, per c. est autem. § donare. qualiter olim pot. feud. alien. lib.2.tit. 9. c. 1. de leg. *Corrad.* tit.34.c. 1. de prohib. feud alien. tit. 52. *Clar.* in §. feudum. q. 40. n. 4. *Borch.* c. 8. de feud. n.42. & 48. *Mynsing.* 6. observat. 30. *Mozz.* tr. de feud. c. ex quib. caus. feud. am. n. 124.

Thesis V.

Forma est, cum de animo donantis & donatarij constet. (a) Sed si res donata inter vivos 500. solidos ex superet, (b) actis insinuanda est. (c) Mortis autem caussa donatio, coram quinque testibus facta, nullam calumniam accipit. (d)

(a) *Quamvis olim stipulatio requireretur, aut rei traditio.* l. 3. 4. & 9. ff. de contrah. empt. *Hodiè tamen ex Iustiniani Constitutione, nudo consensu, nuda conventione, nudo pacto, nulla intercedente stipulatione, perficitur.* l. si quis argentum 35. §. penult. C. de donat. *VVesenb.* in parat. ff. n. 6. *Schneid.* ad 2. n. 4. *Mozz.* colum. 3. de donat. n. 1. *Borch.* ad §. 2. n. 3. *Treutl.* volum. 2. disp. 19. th. 6. lit. a. *Vtriusq; autem animus requiritur: ut enim ignorans & invitus nemo rectè donat.* l. ex conducto 15. §. Papinianus. ff. locati. l. nec ignorans. C. de donat. *Ita non potest liberalitas nolenti conferri* l. hoc jure 19. §. non potest. ff. de donat. l. invito 69. & l. invitus §. fin. ff. de R. I.

Quari-

Quaritur indè: an is qui sciens, indebitum constituit, donare intelligatur? *In affirmantium palæstram descendimus.* per l. 2. ff. de condict. indeb. l. 9. C. eod. l. cujus 53. ff. de R. I. *Schneid.* ad h. §. & in §. de constituta. n. 33. I. de actionibus. *Dominus D. Valentinus Guiliel. Forsterus* lib. 2. disp. 10. th. 14. *Diss. Fab. Iason.* n. 40. *Zas.* n. 12. *Heig.* n. 17. (b) *Solidum in jure nostro pro aureo accipiendum communiter receptum est* per l. penult. & ult. ff. de in jus vocand. l. 5. §. 6. de his qui eff. vel dei. *Aureum verò hodiè pro aureo Hungarico usurpari posse comprobat.* *Const. Elect. Aug.* p. 4. c. 32. *VVesenb.* in parat. ff. n. 6. *Gail.* 2. observat. 39. n. 3. *Boc.* c. 3. n. 19. *Gœd.* ad l. 232. de V. S. *Dominus D. Valent. Guiliel. Forsterus.* lib. 2. disp. 10. th. 24. Vult. ad pr. Inst. de Attil. tut. n. 9. *Hackelm.* part. 6. disp. 6. th. 16. lit. a. (c) L. in extraneos 29. §. 2. l. sancimus. l. in hac. 30. l. secundum 32. C. de donat. l. 19. C. de sacr. Eccles. *VVesenb* in parat. ff. n. 6. *Gail.* 2. observat. 39. n. 3. *Mozz.* colum. 3. n. 7. *Clar.* q. 15. n. 1. *Gom.* 2. resolut. 4. n. 6. *Schneid.* §. 2. n. 6. *Treutl.* volum. 2. disp. 19. th. 6. lit. d. *Num verò insinuatio coram quocunq; judice ritè peragi possit, in disquisitionem vocatur? Affirmantibus calculum adijcimus.* per l. in hac 30. C. de donat. *Gom.* 2. resol. c. 4. n. 6. *Gail.* 2. observat. 123. *Dominus D. Valentinus Guilielmus Forsterus*, lib. 2. disp. 10. thes. 23. *Diss. Vaud.* 1. quæst. 11. *Guid. Pap.* decis. 325. *quem sequitur Menoch.* cons. 84. n. 50. & 51. *Conn.* 5. comm. 9. *Hackelman.* disp. illust. quæst. 19. thes. 15. lit. e. *Si tamen insinuatio omnino non sit præstita, non quidem in totum donatio erit invalida, sed tantùm qua definitum à jure modum exsuperat.* d. l. sancimus in pr. *Novel.* 162. c. 1. §. 1. l. non solent. 94. de R. I. l. donationes 25. C. de donat. l. si reo ff. de fidejus. l. 1. §. si stipulanti. ff. de V. S. *Sed hîc quaritur: si donator excedens summam quingentorum solidorum juret,*

non revocare donationem semel factam: an talis donatio ratione juramenti etiam quoad excessum subsistat? Et quamvis hæc quæstio in utramq; partem à Dd. mirabiliter disputetur: Nos tamen affirmativam, tanquam communem, & conscientiæ tutiorem, Iure Canonico, non Civili veriorem esse credimus. c. ex rescripto. c. si verò. c. cum contingat, de jurejur. & c. quamvis de pactis in 6. *Clar.* q.9.n.18. *Gail.* 2. observ. 39. *Boc.* c.3.n.21. *Fachin.* lib. 3.c.84. *Treutl.* volum.2.disp.19. th.6. lit. f. *Hackelm.* part.6. disp.6. th 22. lit. a. *Diss. Bald. Salic. Castre. aliiq; quos Gail.* d. loc. *recenset & refellit,* (d) L. fin. C. de mort. caus. donat. l.31. C. de donat. l. ult. C. de codicill. *Novell.* 50. & *Novel.* 87. *Mozz.* colum.3. n.32. *Gom.* 2. resolut. c. 4. n. 17. *Obrech.* de mort. caus. donat. th. 120. *VVesenb.* in parat. ff. n.6. *Treutl.* volum. 2. disp.9. th.9. lit. c. *Diss. Balduin.* in Iustin. suo fol. 140. cum seqq.

Thesis VI.

Finis in eo potissimùm versatur, ut liberalitas & munificentia exerceatur. (a)

(a) L.1. ff. de donat. l. munus 214. §. donatio de V. S. *VVesenb.* in parat. ff. n.7. *Re igitur aliena bona fide donata, eaq; postea à vero domino evicta, donator ne liberalitatis suæ pœnam patiatur, de evictione non tenetur.* l. quoniam. 2. C. de evict. l. Aristo. 18. §. ult. ff. de donat. Paul. lib. 5. sent. tit. 11. §. invitus. *Schneid.* §.2. n.83. *Beust.* de jurejur. l. 1. n. 216. *Secus si vel dolo malo.* d. l. Aristo, in fin. ff. de donat. l. si id 22. ff. de V. O. *vel stipulatione rem alienam donaverit.* d. l.2. C. de evict. *Gœd.* ad l. 90. n.7. de V. S. *Treut.* volum. 2. disp.19. th.5. lit. b. *Hackelm.* part.6. disp.6. th.23. lit. d.

Thesis VII.

Effectus est necessitas traditionis, (a) quæ donatorem ad rem tradendam obligat, (b) nisi justa donationis revocandæ caussa subsit. (c) Eaq; pullulat è enormi donatarij ingratitu-

gratitudine, (d) liberorum supervenientia, (e) & querela inofficiosæ donationis. (f) Mortis caussa donatio præter hæc irrita redditur nuda donatoris pœnitentia, (g) morte donatarij ante donatorem obeuntis, (h) & secuta donantis valetudine: (i)

(a) §. 2. v. perficiuntur. I. l. 12. ff. & l. 35. ubi Dd. C. de donat. *Novel. 162. VVesenb.* in parat. ff. n. 7. *Mozz.* de donat. divis. n. 16. *Clar.* q. 4. n. 1. *Boc.* c. 5. n. 1. *Treutl.* volũ. 2. disp. 19. th. 9. lit. a. (b) *Sed in tantũ, ne ex liberalitate sua donator inops fieri periclitetur.* l. 12. l. 33. ff. de donat. l. Divus Pius. 28. ff. de R. I. ne liberalitate 80. ff. de re judic. *Proinde ex donatione simpliciter facta datur condictio ex lege.* l. 35. §. ult. C. de donat. *Novel.* 126. c. 1. *ubi Cujac. VVesenb.* in parat. ff. n. 7. *Borch.* §. 2. n 5. *Treutl.* volum. 2. disp. 19. th. 7. lit. b. *Quod si stipulatio ei annexa fuerit, agitur ex stipulatu. Boc.* c. 3. n. 25. *Mozz.* colum. 3. n. 1. *Schneid.* §. 2. n. 4. *Intendum & in rem actione, instrumentis scil. rei donatæ traditis.* l. 1. C. de don. (c) L. generaliter & tot: tit. C. de rev. don: *Quæ si deficit, nec rescripto vel auctoritate Principis donatio revocari poterit.* l. 5. C. de revoc. donat. (d) L. 1. 9. 10. C. de revo. don. *Caussas autem revocandæ donationis, alias, quam quæ legibus expressa sunt, de jure non agnoscimus, licet de consuetudine secus observetur.* l. ult. C. de revoc. donat. *Schneid.* ad §: sciendum. n. 6. *Heig.* n. 5: *Dominus D. Valentinus Guilielmus Forsterus.* lib. 2. disp. 10. th. 26. *Treutl.* volum. 2. disp. 19. th. 7: lit. d. *Diss Gom.* 2. resolut. 4. n. 14. *Clar.* q. 21: n. 2. & seqq. *Mozz.* quom. rev. don. n. 21. (e) L. si unquam 8. C. de revoc. donat. *An autem pater beneficio ejus* l. 8. *sub juramento renunciare possit, quæstionis non inelegantis est. Neg. arg.* l. 9. §. 1. ff. de jurejur. l. 5. ff. de agnosc. & al. lib. *Gail.* 1. observ. 40. n. 13. *Mynsing.* 5. observat. 63. & 46. *Mozz.* quom. revoc. donat. n. 75. *Dominus D. Valentinus Guilicl. Forsterus.* lib. 2. disp. 10. th. 20. *Beust.* l. 1. de jurejur. n. 196. *Diss. Gom.* variar. resolut. c. 4. n. 11. *Clar.*

 q. 22.

q. 22. n. 4. *Treutl.* vol. 2. disp. 19. th. 7. lit. c. *Fachin.* lib. 3. cont. c. 85. *Hæn.* disp. 6. contr. 23. *Quæ constitutio an ad extraneos etiam extendi possit, scrupulosa est quæstio? Pro affirmativa pronunciamus* per l. in extraneos 20. l. in donationibus 31. C. de donat. *Cujac,* 20. observat. 5. *Treutl.* volum. 2. disp. 19. th. 7. lit. c. *Mozz.* colum. 3. n. 74. *Dominus D Valent. Guilielmus Forsterus.* lib. 2. disp. 10. th. 19. *Bronch.* cont. 3. assert. 74. *Fachin.* lib. 3. cont. c. 95. *Diss. Accurs.* in d. l. 9. *quem sequitur Donel.* n. 18. & seqq. *Conn.* 5. com. 10. *Hotom.* 1. amicab. resp. 12. *Arum.* exercit. 16. disp. 6. Fab. 7. cent. 14. *Hackelm.* disp. 6. th. 30. lit. b. *Donatio verò hujusmodi si vivo donatore liberi supervenientes decedant, non convalescit, cum ipso jure rescissa sit.* l. 10. in pr. l. 21. ff. de fidei com. libert. l. 6. C. de substit. l. 77. ff. ad SS. Trebel. l. 2. ff. de lib. & posth. *Bart.* in l. 86. §. 3. ff. de leg. 2. *Don.* in l. si unquã. C. de revoc. donat. *Dominus Præses Valent. Guiliel. Forsterus* lib. 2. disp. 19. *Fachin.* lib. 3. controv. [illegible]. *Hæn.* disp. 6. contr. 31. *Diss. Gom.* variar. resol. c. 4. n. 72. [illegible] §. donatio. q. 23. n. 9. (f) *Et quidem non in totum, sed usq; ad legitimam portionem.* l. 1. ver. quartam. partem. l. 5. v. debitum bonorum subsidium & l. 8. ver. pro ratione quartæ. C. de inoff. donat. l. Titia. 87. §. Imperator. ff. de legat. 2. *Novel.* 92. c. 1. *Clar.* q. 24. n. 2. *Gail.* 2. observ. 38. n. 15. *Donel.* 19. comm, 11. *Vaud.* 2. quæst. 24. *Boc.* c. 3. n. 27. *Mozz.* colum. 7. n. 91. *Hackelm.* disp. illust. quæst. 19. th. 17. lit. a. *Diss. Fab.* 3. con. 17. *Treutl.* volum. 2. disp. 19. th. 9. lit. a. *Niel.* disp. feud. 5. th. 8. lit. a. (g) l. 30. l. 35. ff. de donat. mort. caus. *Novel.* 87. pr. *VVesenb.* in parat. de mort. caus. donat. n. ult. *Boc.* c. 5. n. 6. *Schneid.* §. 1. n. 22. *Quæritur hac ratione, quod si donator promittit, se donationem nullo casu revocaturum, anne sortiatur nomen donationis inter vivos? Negantibus assurgimus.* per l. 27. ff. de mort. caus. donat. l. 13. in fin. & l. 35. §. 4. eod. *Novel.* 84. in pr. *Coras.* in l. ubi ita n. 3. & n. 6. ff. de donat. *Fab.* 45. error. 1.

Dominus